

КОМИСИЈА ЗА РАЧУНОВОДСТВО И РЕВИЗИЈУ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ИСПИТ ЗА СТИЦАЊЕ ПРОФЕСИОНАЛНОГ ЗВАЊА
СЕРТИФИКОВАНИ РАЧУНОВОЂА
(ИСПИТНИ ТЕРМИН: МАЈ 2017. ГОДИНЕ)

ПРЕДМЕТ 8:
РЕВИЗИЈА И СИСТЕМИ ИНТЕРНЕ КОНТРОЛЕ

I - ТЕСТ ПИТАЊА

1) Основни поступци прибављања ревизорских доказа су:

- a) **Инспекција,**
- b) **Посматрање,**
- c) Присуствовање попису залиха,
- d) Потврђивање потраживања из пословних односа
- e) **Испитивање и потврда,**
- f) **Рачунска контрола и**
- g) **Аналитички поступци.**

2) Након објављивања ФИ ревизор није обавезан наставити постављати упите или проводити друге поступке у вези ФИ на које се његов извјештај односи, осим:

- a) **ако је информација постојала на датум ревизорског извјештаја и може утицати на вјеродостојност извјештаја.**
- b) ако управа предузећа захтјева од ревизора да поново објави свој извјештај,
- c) ако информација која се појавила након завршетка ревизије не привуче пажњу ревизора.

3) У писму о ангажовању требају бити укључена нека од доље наведених питања:

- a) **циљ ревизије финансијских извјештаја,**
- b) одговорност руководства клијента према управном одбору за благовремено достављање ревизорског извјештаја,
- c) **одговорност руководства клијента за финансијске извјештаје,**
- d) одговорност ревизора за финансијске извјештаје,
- e) ограничен приступ повјерљивој документацији без одобрења управног одбора,
- f) **неограничен приступ било којој евиденцији, документацији или другим информацијама које се траже ради прегледа финансијских извјештаја,**
- g) изражено очекивање да ће ревизор открити грешке и криминалне радње, ако постоје у финансијским извјештајима.,

4) Инспекција је:

- a) надгледање процеса или поступака које обавља неко друго лице или посматрање поступака интерне контроле иза којих не остаје траг који ревизор може накнадно да идентификује,
- b) прибављање одговора на упите који се односе на потврду информација садржаних у рачуноводственим извјештајима,
- c) анализа значајних показатеља и трендова, укључујући и истраживање флукуација и односа који нису конзистентни са другим релевантним информацијама, или који одступају од очекиваних износа,
- d) испитивање евиденција, докумената или материјалних средстава,**
- e) провјера рачунске тачности података из изворних докумената и рачуноводствених евиденција или вршење независних обрачуна,
- f) прибављање информација од стручних лица у оквиру или изван правног лица (клијента ревизије).

5) Аналитички поступци:

- a) се не примјењују у ревизији рачуноводствених извјештаја јер не могу обезбиједити задовољавајуће ревизијске доказе,
- b) примјењују се само у ревизији пословања,
- c) треба их примијенити у фази планирања и у фази општег прегледа ревизије, а могу се примијенити и и у другим фазама ревизије,**
- d) примјењују се само за потребе анализе а не и ревизије.

6) Када, након датума извјештаја ревизора али прије издавања финансијских извјештаја ревизор буде упознат са чињеницама које могу материјално значајно да утичу на финансијске извјештаје, ревизор:

- a) **треба да размотри да ли је потребно измијенити финансијске извјештаје,**
- b) не треба да реагује на те чињенице јер је његов извјештај издат а чињенице нису биле познате до тог момента,
- c) треба дискутовати и разматрати те чињенице са руководством,**
- d) треба предузети мјере примјерене околностима.**

7) За одређивање величине узорка за потребе провјере функционисања контрола (тестова контрола), поред дозвољене стопе одступања и прихватљивог степена процјене контролног ризика прениским, ревизор треба да размотри и:

- a) величину популације,
- b) очекивану стопу одступања за популацију,**
- c) очекивану стопу одступања за узорак,
- d) ризик погрешног прихватања.

8) За припрему и презентацију ревидираних финансијских извјештаја одговорност сноси:

- a) партнер или директор ревизорске фирме која је вршила ревизију,
- b) управа предузећа,**
- c) ревизор који је проводио ревизију,
- d) интерни ревизор.

- 9) Приликом ревизије финансијских извјештаја клијента, одговорност за спречавање и откривање преваре и грешке лежи на:
- ревизору који ревидира финансијске извјештаје.
 - партнеру чија ревизорска кућа врши ревизију,
 - управи кроз имплементацију и провођење адекватног система интерне контроле.**
- 10) Интерну контролу чине сљедеће компоненте или саставни дијелови:
- Одбор за ревизију
 - Контролно окружење,**
 - Процес процјене ризика,**
 - Информациони систем,**
 - Организациона структура
 - Контролне активности,**
 - Мониторинг**
- 11) Ревизијски извјештај треба носити датум:
- Кад се извјештај доставља комитенту
 - Кад се завршава ревидирано фискално раздобље
 - Кад се доврши увид у радну документацију
 - Кад се доврши provedба ревизијских поступака**
- 12) На основу прикупљених и процијењених ревизијских доказа ревизор одлучује да ће повећати ниво процјене контролног ризика у односу на ону која је у почетку планирана. Да би ниво ревизијског ризика био једнак планираном нивоу, ревизор треба:
- Повећати инхерентни ризик
 - Повећати ниво значајности
 - Смањити обим доказних тестова
 - Смањити ризик неоткривања**
- 13) Која од сљедећих изјава о радној документацији је погрешна:
- Ревизор може подржати своје мишљење и другим средствима поред радне документације
 - Радну документацију треба обликовати тако да може задовољити околности сваке поједине ревизије
 - Ревизорска радна документација не може служити комитенту као извор информација**
 - Радна документација треба показати да је интерна контрола проучена и процијењена до потребног степена
- 14) Која од сљедећих техника ће највјероватније осигурати најбољу квалитету информација у погледу учинковитости дјеловања интерне контроле:
- Упити запосленима
 - Поновно израчунавање салда
 - Посматрање запослених**
 - Поступак конфирмације

- 15) Ревизора планира испитати на узорку од 20 наруџбеница је ли одобрење извршено на одговарајући начин. Једна од наруџбеница у узорку од њих 20 се не може пронаћи, а ревизор није у могућности употријебити алтернативне поступке тестирања је ли недостајућа наруџбеница правилно третирана. Ревизор треба:
- a) Изабрати другу наруџбеницу како би замијенио недостајућу
 - b) Оцијенити цијели тест неваљалим
 - c) **На непостојећу наруџбеницу гледати као на девијацију приликом процјењивања узорка**
 - d) Изабрати потпуно нову скупину од 20 наруџбеница
- 16) За утврђивање потпуности обавеза према добављачима ревизор проводи тест како би провјерио је ли сва примљена роба евидентирана. Документација на којој се проводе ови тестови састоји се од свих:
- a) Улазних фактура
 - b) Наружбеница
 - c) **Извјештаја о примитку**
 - d) Поништених чекова
- 17) Контролним поступцима cutoffа набавке утврђује се јесу ли све залихе:
- a) Које су купљене и примљене прије краја године плаћене
 - b) Које су наручене прије краја године примљене
 - c) **Које су купљене и примљене прије краја године евидентирани**
 - d) Које су у власништву предузећа у његову посједу на крају године
- 18) Ревизор ће изјавити да се суздржава од изражавања мишљења у случају:
- a) да постоји ограничење обима испитивања
 - b) одступање од општеприхваћених рачуноводствених начела или стандарда која нису значајна за тачност финансијских извјештаја
 - c) **недостатка доказа за доношење мишљења**
 - d) одступање од општеприхваћених рачуноводствених начела или стандарда која су значајна за тачност финансијских извјештаја
- 19) Која од наведених изјава о интерној контроли је тачна:
- a) одговарајућа интерна контрола пружа разумно увјерење о томе да неће бити тајних споразума између запослених
 - b) постављање и одржавање система интерне контроле је важна дужност интерног ревизора
 - c) изузетно јак систем интерне контроле је довољан разлог да ревизор елиминише доказне тестове за значајна салда
 - d) **однос трошкова и користи је примарни критериј који се треба размотрити приликом израде система интерне контроле**

20) Поузданост ревизорских доказа је веома важна. У погледу поузданости ревизорских доказа препознајте нетачне констатације:

- a) **ревизорски докази из интерних извора генерално говорећи су поузданији од екстерно генерисаних доказа**
- b) доказ добијен директно од стране ревизора је поузданији од доказа добијеног од стране клијента
- c) најпоузданији облик ревизијског доказа је визуелно посматрање трансакција или доказа од стране ревизора
- d) најмање поуздани ревизијски докази су усмене изјаве радног особља клијента

II - ЗАДАЦИ

Задатак број 1.

Ви сте ревизор компаније „А“, друштва са ограниченом одговорношћу којем година завршава 30. новембра. Ви тренутно планирате ревизију 20x1.г. и желите да инкорпорирате процедуре које ће осигурати да у финализирању својих финансијских извјештаја компанија задовољи захтјеве из МРС 10, о догађајима након датума биланса стања.

Ваш задатак је да:

- a) Наведите детаље процедура које ћете инкорпорирати у ваш план ревизије.
- b) Опишите врсте догађаја, како је дефинисано у стандарду и њихов рачуноводствени терман.

Рјешење:

(a) Детаљне процедуре у инкорпорацији у плану ревизије

- i. Будите сигурни да цјелокупно особље укратко упознато са захтјевима рачуноводственог стандарда МРС 10 и односни стандард МРС 37 (Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална средства)
- ii. Будите сигурни да су сљедеће процедуре укључене у програм ревизије :
 - 1) Размотрити са менаџментом кораке који су подузети ради индентифицирања и дјеловања у вези с догађајима који су се десили након датума биланса стања у припремању финансијских извјештаја.
 - 2) Испитати све финансијске евиденције за период између датума биланса стања и датума извјештаја ревизије, који се посебно односе на:
 - Књигу готовине за плаћања која индицирају обавезе на дан биланса стања,
 - Евиденцију потраживања за наредна плаћања, издавање нота одобрења,
 - Фајлове кореспонденције са купцем,
 - Евиденције обавеза и фајлове неплаћених фактура за неевидентираних фактуре,
 - Продајне и специјалне цијене, укључујући потребу за пописом залиха,
 - Дневничке уносе,
 - Прелазне рачуне менаџмента,
 - Подручја која захтјевају посебну пажњу, подручја са високим ризиком,
 - Записнике са директорских састанака,
 - 3) Увјерити се да су сви велики или неуобичајени артикли, или значајна одступања, алоцирана на тачан период и правилно евидентирани.
- iii. Потврди да писмо препоруке обухваћа догађаје након датума биланса стања,
- iv. Потврди да преглед текућих проблема укључује и узимање у обзир утјецај догађаја након датума биланса стања,
- v. Потврди да су утјецаји догађаја након биланса стања на потенцијалне обавезе узети у обзир,
- vi. Размоти да ли је материјалност догађаја након датума биланса стања индентифицирана од стране ревизора помоћних и придружених компанија,

- vii. Увјерити се да су могући утјечаји догађаја између дарума извјештаја ревизије и датума годишњег генералног састанка узети у обзир, гдје су такви догађаји примјећени од стране ревизора,
- viii. Размотри ситуацију са интерним ревизорима (ако их има),
- ix. Размотри било које питање које се може појавити као резултат ових тестирања са менаџментом ради процјене штаје још потребно подузети.

(b) Типови догађаја и речуноводствени третман

Догађаји након датума билансирања могу бити:

- i. Догађаји који стварају промјене и
- ii. Догађаји који не стварају промјене.

Догађаји који стварају промјене су догађаји након датума биланса стања који пружају додатне евиденције на постојеће стање на датум билансу стања. Материјал о догађајима који не стварају промјене требају бити објављени у забиљешкама уз финансијске извјештаје, уколико не изазивају сумњу на статус компаније, у којем случају финансијски извјештаји требају бити измјењени. Било која забиљешка треба објаснити природу догађаја, процјену ефеката прије опорезивања и ефекте опорезивања.

Задатак број 2.

Вршимо ревизију финансијских извјештаја а.д. МНН за 2015. годину. Друштво је исказало слиједећи биланс стања и успјеха:

ОПИС	2014.	2015.
Опрема	10.000.000	9.000.000
Транспортна средства	0	100.000
Залихе	3.000.000	3.000.000
Потраживања за ПДВ (за аутомобил)		17.000
Новчана средства	100.000	100.000
АКТИВА	13.100.000	13.217.000
Краткорочне обвезе	600.000	217.000
Дугорочне обавезе	2.500.000	3.000.000
КАПИТАЛ	10.000.000	10.000.000
ПАСИВА	13.100.000	13.217.000
УКУПАН ПРИХОД		5.000.000
УКУПНИ РАСХОДИ		5.000.000
ДОБИТ/ГУБИТАК		0

Ревизорски тим је провео све доказне поступке и нису утврђене значајне неправилности. Међутим, ревизорски тим мора расправити још слиједећу спорну ситуацију:

Опрема је набављена у децембру 2014. и активирана (стављена у употребу) 31.12.2014.

На дан 30.12.2015. купљен је аутомобил за потребе кабинета генералног директора према фактури на износ 100.000 + 17% ПДВ. Током 2015. године није било отуђења некретнина постројења и опреме.

У Биљешкама уз финансијске извјештаје друштво је, поред осталог, објавило:

Некретнине постројења и опрема почетно се признају по трошку набавке. Накнадно вредновање врши се по трошку набавке умањеном за акумулирану амортизацију. Примјењују се слиједеће стопе амортизације: за опрему 10%, за транспортна средства 15%.

Утврђена је укупна значајност у износу 200.000 КМ. На стална средства распоређена је значајност у износу од 10.000 КМ. Треbate дати ревизорско мишљење о финансијским извјештајима МНН а.д.

ОДГОВОР

Основа за мишљење са резервом

Друштво је на дан 31.12. исказала потраживања за улазни ПДВ у износу од 17.000 КМ. Према МРС 16, повратни порези и износи наплаћени у име других не могу се укључити у трошак набавке некретнине. Међутим, пошто према Закону о ПДВ није могуће извршити поврат ПДВ плаћеног за путничка возила која се користе за потребе менаџмента, друштво

није могло исказати потраживања за ПДВ. Због ове неправилности транспортна средства друштва су потцјењена за 17.000 КМ, а за исти износ су прецјењена потраживања за улазни ПДВ.

Мишљење (с резервом)

Осим за учинке наведене у претходном поглављу, по нашем мишљењу финансијски извјештаји представљају фер приказ финансијског стања привредног друштва МНН на дан 31. 12. 2010., те његова пословног резултата и новчаних токова тада завршене године, у складу са Међународним стандардима финансијског извјештавања.

